

**Protokoll nr 10 fört vid äldrenämndens  
sammanträde tisdagen den 13 december 2016****Tidpunkt:**

Kl. 15.30-16.35

**Plats:**

Konferensrummet på Farsta Gård

Paragrafer 1- 27, omedelbart justerade: §§ 7-8, 10-11 och § 27

Justerat, den 19 december 2016

Torun Boucher (V)  
Ordförande

Dennis Wedin (M)  
Ledamot

**Närvarande:**

Se sid 2 i protokollet

## Närvarande

### Ledamöter

Torun Boucher (V), ordförande

Mirja Räihä (S)

Bo Hansson (S)

Vakant (S)

Christopher Ödmann (MP)

Eivor Karlsson (MP)

Dennis Wedin (M)

Alexandra Östback (M)

Anita Lundin (M)

Ann-Katrin Åslund (L)

### Ersättare:

Gisela Norrman (S), tjänstgörande

Magnus Grönlund (S), tjänstgörande

Else-Marie Bjellqvist (S) utom § 8

Halit Azizoglu (MP)

Gunilla Almén (MP)

Maria Elena Gonzales (V)

Erik Vallström (Fi)

Yvonne Riddervik (M), tjänstgörande

Johan Frantz (M)

Britt Westerlind (KD), tjänstgörande

Alfred Askeljung (C)

### Förhinder:

Vice ordföranden Sofia Modigh (KD), ledamöterna Sven Britton (S) och Elisabeth Bäckström (M) samt ersättarna Thomas Linn (M) och Niklas Källberg (L).

### Tjänstgörande ersättare:

Britt Westerlind (KD) för Sofia Modigh (KD), Gisela Norrman (S) för Sven Britton (S), Yvonne Riddervik (M) för Elisabeth Bäckström (M) och Magnus Grönlund (S) för vakant plats (S).

### Närvarande tjänstemän:

Förvaltningschefen Ann-Christine Hansson och avdelningschefen Raili Karlsson samt nämndsekreteraren Barbara Ahlmark under behandling av samtliga ärenden. I sammanträdet deltog strategen för upphandlingsfrågor Barbro Karlsson under behandling av sekretessärendet § 27.

I sammanträdet deltog under behandling av ärenden §§1-26 också avdelningschefen Annelie Svensson, tf avdelningschefen Lisbeth Hagman, och även Lina Hultman, borgarrådssekreterare vid äldre- och personalroteln (V), Mejke Runström, politisk sekreterare vid KD-kansliet, Sverre Dahlqvist, borgarrådssekreterare vid MP-kansliet och Kalle Sundin, borgarrådssekreterare vid finansroteln (S).

Ersättaren Else-Marie Bjellqvist (S) deltog inte i behandling av ärendet § 8 och inte heller i beslutet.

## **§ 1 Genomgång av närvaro**

Ordföranden Torun Boucher (V) öppnar sammanträdet.

Noteras närvarande ledamöter och ersättare.

Ordföranden Torun Boucher (V) informerar om att kommunfullmäktige igår beslutade om sammanställning av äldrenämnden för år 2017. Det blir en del ändringar i äldrenämnden nästa år. Ers. Else-Marie Bjellqvist (S) slutar, ers. Gisela Norrman (S) blir ledamot och två nya ersättare för (S) börjar den 1 januari 2017: Catarina Carbell och Kerstin Mannerqvist.

## **§ 2 Val av justerare**

Ledamoten Dennis Wedin (M) utses att tillsammans med ordföranden Torun Boucher (V) justera dagens protokoll.

## **§ 3 Anmälan om protokollsjustering**

Anmäls att äldrenämndens protokoll från den 15 november 2016 har justerats den 21 november 2016.

### ***Äldrenämndens beslut***

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

#### **§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning**

Inga frågor anmäls och dagordningen fastställs.

#### **§ 5 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare**

Inga skrivelser från äldrenämndens ledamöter eller ersättare anmäls.

#### **§ 6 Förvaltningschefens information**

Avdelningschefen Raili Karlsson informerar om att äldreförvaltningen har upphävt avtalet med hemtjänstföretag Omsorgsjouren Sverige AB förra vecka med anledning av en allvarlig händelse enligt lex Sarah samt allvarliga brister i verksamheten.

## § 7 Verksamhetsplan 2017 för äldreämnden

Dnr 122-761/2016

### Äldreämndens beslut

1. Äldreämnden fastställer verksamhetsplan och budget 2017 inklusive bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Äldreämnden redovisar omslutningsförändringar om 26,7 mnkr till kommunstyrelsen.
3. Äldreämnden föreslår kommunstyrelsen att hos kommunfullmäktige begära budgetjustering om 0,4 mnkr avseende ökade kostnader för kvalitetsobservatörer.
4. Äldreämnden föreslår kommunstyrelsen att hos kommunfullmäktige begära budgetjustering om 0,4 mnkr avseende förvaltning av nationellt fackspråk.
5. Äldreämnden föreslår kommunstyrelsen att hos kommunfullmäktige begära budgetjustering om 0,6 mnkr avseende kvalitetsmärkning av demenskompetens.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

### Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-12-09.

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning ska samtliga nämnder upprätta en verksamhetsplan för det kommande året, med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige fastställt. För att kommunstyrelsen ska kunna följa upp och granska nämndernas verksamhetsplaner har stadsledningskontoret utfärdat kompletterande anvisningar som nämnderna ska följa vid utformningen av verksamhetsplanen. Verksamhetsplanen riktas därmed till både äldreämnden och kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktiges budget är stadens övergripande styrdokument för verksamhetsåret. Kommunfullmäktige har beslutat att tilldela äldreämnden 168,3 mnkr netto för 2017 års verksamhet vilket är en ökning om 5,8 mnkr i jämförelse med föregående år.

Kommunfullmäktige har i budget 2017 fastställt fyra övergripande inriktningsmål: ett Stockholm som håller samman, ett klimatsmart Stockholm, ett ekonomiskt hållbart Stockholm och ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Kommunfullmäktige har också formulerat ett antal mål för verksamhetsområdet. Indikatorer har fastställts som ska följas upp under året och specifika aktiviteter har angetts som ska genomföras för att säkerställa att målen nås. Äldrenämnden har därför i sin verksamhetsplan, utifrån kommunfullmäktiges mål, angett egna mål för respektive verksamhetsområde och årsmål för indikatorerna, samt även egna indikatorer och aktiviteter.

### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V), ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Christopher Ödman m.fl. (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med stöd av ersättaryttrande från Erik Vallström (Fi).

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) var för sig yrkar bifall till egna förslag till beslut.

Alfred Askeljung (C) lämnar i sitt eget ersättaryttrande (C):s förslag till beslut.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att det finns fyra förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (V), (S) och (MP) med stöd av ersättaryttrande från (Fi), ett eget förslag till beslut från (M), ett eget förslag till beslut från (KD) och ett eget förslag till beslut från (L), samt ett ersättaryttrande från (C).

Ordföranden ställer förslagen till beslut mot varandra och finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag som stöddes av (V), (S) och (MP) med stöd av ersättaryttrande från (Fi).

### **Reservation från (M):**

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

”Vi Moderaterna föreslår att äldrenämnden beslutar  
Att delvis avslå äldreförvaltningens förslag till beslut

Att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige

Att därutöver anför följande:

Stockholm äldreomsorg ska vara tillgänglig med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål. Verksamheterna ska präglas av ordning och reda och yttersta fokus på att äldre ska få vård efter behov. Det egna inflytandet över insatser och valmöjligheter ska stärkas samtidigt som stadens byråkrati och detaljstyrning ska minska. Omsorgens medarbetare ska ges möjligheter till kompetensutveckling och goda villkor.

För att stärka äldreomsorgen vill Moderaterna införa ett kvalitetskontrakt som ska garantera en gemensam vårdplanering och uppföljning av insatser som utgår från den äldres behov och perspektiv. Inom ramen för kontraktet ska äldre erbjudas en kontaktperson som ansvarar för den äldres behov, insatser, uppföljning och eventuell hantering av omprövning gällande biståndsbeslut.

En väl fungerande hemtjänst är en förutsättning för att äldre ska kunna leva självständiga liv och stanna kvar i sina hem så länge de önskar. Hemtjänsten ska präglas av hög kvalitet, god arbetsmiljö för medarbetarna och valfrihet för den äldre. Moderaterna vill verka för en ökad samverkan mellan hemtjänst och landstinget genom exempelvis möjlighet till frivillig läkarundersökning i hemmet samt fler och effektivare läkemedelsgenomgångar för de äldre. För att minska risken för felmedicinering ska hemtjänsten, genom fullmakt från kunden, få tillgång till läkemedelsregistret. Detta ska prövas i projektform.

Hemtjänsten behöver utvecklas och anpassas för att möta det varierande behovet av insatser därför Moderaterna vill vidare utöka möjligheterna till profilhemtjänst mot målgrupper med särskilda behov. Det ska vara möjligt för kunden att komplettera insatser med tilläggstjänster utöver de beviljade hemtjänststimarna, inom ramen för profilboende.

För en bättre kontinuitet inom hemtjänsten ska en utredning tillsättas om hur det kan införas en kontinuitetsbonus till avdelningar som

levererar en hög kontinuitet. Det är också viktigt att erbjuda nyttoparkeringstillstånd för hemtjänstpersonal.

Projektet ungdomsbesök syftar till att dels erbjuda äldre personer på vård- och omsorgsboenden ett större utbud av meningsfulla aktiviteter, dels ge unga en möjlighet att prova på att arbeta inom äldreomsorgen. Utvärdering från Äldrecentrum visar ett högt nöjdhetsindex bland samtliga parter. Projektet ungdomsbesök ska därför fortgå och utvecklas. Efter deltagande i programmet ska unga erbjudas ett utbildningspaket för att erhålla information om vilka möjligheter som finns att vidareutbilda sig inom vård och omsorg.

För att skapa en mer effektiv, likvärdig och rättssäker verksamhet för stadens invånare, vill Moderaterna centralisera biståndsbedömningen inom äldreomsorgen och socialtjänsten till respektive facknämnd. Att minska byråkratin frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten kan kvaliteten höjas.

Stockholm står inför stora utmaningar när det gäller äldreomsorgen. Staden går med kraftigt underskott. Därtill fortsätter den socialdemokratiska ledda majoriteten att kommunalisera fungerande välfärdsföretag, i ett läge när staden behöver fler aktörer som kan bidra med nya idéer inom äldreomsorgen. På sikt äventyras valfriheten i välfärden, investeringsviljan och stadens ekonomiska hushållning. Moderaternas budgetförslag i kommunfullmäktige för 2017 kombinerar ett minskat skatteuttag och budgetbalans med prioritering på välfärdens verksamheter.”

***Reservation från (KD):***

Tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

- ”Vi Kristdemokraterna föreslår att äldrenämnden beslutar
- att avslå förvaltningens förslag till beslut;
  - att förvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige;
  - att därutöver anföra följande:

Äldreomsorgen ska präglas av personligt inflytande, individualisering, trygghet och respekt. Respekten för äldre människors integritet och självbestämmande kräver att valfrihet



präglar utformningen av det stöd som ges. Värdighet och trygghet ska vara utgångspunkten. Äldreomsorgens kvalitet ska vara hög i alla delar av staden.

De flesta äldre lever friska under en stor del av sin ålderdom och vill klara sig själva. Men det finns också ett stort antal äldre som i olika utsträckning behöver omsorg och vård. En av stadens huvuduppgifter är att ge stöd till äldre som är i behov av hjälp. Staden ska arbeta för ökad trygghet för äldre genom uppsökande och förebyggande arbete. Likaså är viktiga fokusområden för omsorgsverksamheterna att skapa livskvalitet för de äldre genom vardagsrehabilitering och genom ett rikt socialt innehåll i verksamheten. För att säkerställa att den enskildes behov tillgodoses ska äldreomsorgen ha ett gott samarbete med landstingets hälso- och sjukvård.

#### Underlätta valfriheten

Rätten att bestämma över sin egen vardag gäller alla vuxna människor och upphör inte vid en viss ålder. Äldre människor har olika behov och önskemål. Därför är det centralt att staden erbjuder en mångfald av äldreomsorgsutförare med olika inriktningar och arbetssätt. Det är mycket beklagligt att den rödgrönrosa majoriteten successivt minskar valfriheten genom att motarbeta och stoppa boenden som inte drivs i egen regi.

Det som utmärker en kvalitativ, värdig och uppskattad äldreomsorg är inte om verksamheter bedrivs i kommunal eller privat regi. Det som är väsentligt i en god äldreomsorg är istället jämn och hög kvalitet, ett gott och inspirerande ledarskap, ett lyhört och respektfullt bemötande – att bli lyssnad till – och en kompetent personal. Att medborgarna kan välja verksamheter och tjänster är självfallet positivt, liksom att välja bort det man inte är nöjd med. Det alternativ, som majoriteten förespråkar, är att makten över den egna vardagen centreras till kommunpolitiker och att dessa avgör vad som är bäst för den enskilde.

Principiellt ser vi allvarligt på att vänstermajoriteten har slagit in på en politisk kursändring som utgör ett hot mot mångfalden och valfriheten i välfärden. Inom bland annat äldreomsorg hotas den fria etableringsrätten, vilket endast kan leda till en urholkning av mångfalden och allvarligt försvåra småföretagande i ofta kvinnodominerade branscher. Revideringar av riktlinjer för fristående utförare inom äldreomsorgen inger oro för förutsättningarna att framöver kunna bedriva dessa verksamheter i fristående regi. Dessa farhågor bekräftas av såväl privata utförare som deras branschorganisation.

För att kunna nyttja rätten att välja krävs att äldre och deras anhöriga får tydlig information om vilka erbjudanden som finns. Stockholms stads webbplats ska vara tillgänglig och lättnavigerad så att det är enkelt för äldre och deras anhöriga att söka information om äldreomsorgen, hitta kvalitetsredovisningar och nyckeltal för olika verksamheter och jämföra alternativ med varandra.

Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genom Äldre direkt ta ett aktivt ansvar för att information kring valfriheten finns att tillgå, både i digital form och muntligen och i tryck. Äldre direkt ska lotsa äldre som vill välja eller byta utförare av vårdinsats så att möjligheten till valfrihet verkligen kommer den äldre till del. Information om alla Stockholms stadsdelsnämnders aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt. Äldre direkt ska vara öppet på helger.

#### Höjd kvalitet inom äldreomsorgen

Alliansen har arbetat i flera steg för att alla aktörer – såväl i privat som i offentlig regi – ska hålla en hög kvalitet i sina verksamheter. Vi genomförde särskilda demenssatsningar för både personal, äldre demenssjuka och stöd till deras anhöriga. Genom öppna jämförelser, ökad tillsyn, skärpta kvalitetskrav, omvårdnadslyftet inom äldreomsorgen och stärkt upphandlingskompetens möjliggjorde vi en genomgripande granskning och skapade goda förutsättningar för en hög kvalitet i stadens välfärdstjänster. Arbetet med att ständigt utveckla kvaliteten inom äldreomsorgen ska fortgå. Därför är det viktigt att fortsätta med kvalitetsupphandlingar av äldreomsorg.

Kvalitetsobservationer, observationer på plats i äldreomsorgen, är ovärderliga för att komma åt brister i sådant som ofta inte kan åläggas verksamheter, nämligen ett värdigt, respektfullt och varmt samspel mellan den äldre och personalen. I de fall som kvalitetsobservationerna visar på brister är det angeläget att en uppföljning sker av om och hur beträffande verksamhet rättar till dessa. En noggrann uppföljning av observationerna ger en viktig indikation om huruvida det efterlängttade paradigmskiftet från uppgiftscentrerad till personcentrerad vård går från ord till handling, både inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Även om staden redan bedriver ett systematiskt arbete med kvalitet och åtaganden mot stockholmare genom stadens program för kvalitetsutveckling så går det att utveckla arbetet ytterligare. Kristdemokraterna vill införa en servicegaranti som skärper kraven på att nämnder och bolag levererar utlovade tjänster inom utsatt tid. Det blir då tydligt vilka följderna blir om garantin inte

efterlevs. Stadens verksamheter och service finns till för medborgarna. Stockholmarna har rätt att förvänta sig att staden utför tjänster på rätt sätt och inom fastställd tid.

#### Boendegaranti och generösare biståndsbedömning inom hemtjänsten

För att öka tryggheten för äldre personer vill Kristdemokraterna införa en äldreboendegaranti. Det innebär att personer över 85 år och som känner oro, otrygghet eller ensamhet har rätt att få plats på ett äldreboende.

Samhällets utveckling med fler äldre, ökad medellivslängd, förbättrad hälsa långt upp i åldrarna och den positiva utvecklingen inom hälso- och sjukvård har medfört helt förändrade förutsättningar för hemtjänsten. Flertalet äldre personer vill också bo kvar i sina egna hem så länge som möjligt. Hemtjänsten har utvecklats från att vara till stora delar inriktad på hjälp i hushållet till att bli en alltmer kvalificerad tjänst som ger vård och omsorg till ibland svårt sjuka personer i deras hem och som förutsätter både medicinsk- och omsorgskompetens hos personalen.

Utgångspunkten i en bra hemtjänstverksamhet ska vara att omsorgen bygger på den äldres behov och på en bra relation mellan den äldre och personalen hos utföraren. Den äldre ska ha valfrihet att välja både utförare av beviljad hemtjänst och själva innehållet i tjänsterna. Personalen ska ha hög kompetens och kunskap om den äldres livssituation och önskemål, så att omsorgen blir flexibel, ges med inlevelse och professionellt kunnande för ökat välbefinnande för den äldre.

Kristdemokraterna vill fortsatt utöka valfriheten för val av servicetjänster och socialt stöd inom hemtjänsten så att den enskilde enkelt kan välja vilken typ av tjänster han eller hon vill ha hjälp med, inom den beviljade tidsramen.

Vi vill också införa en generösare biståndsbedömning med hänseende till antalet beviljade timmar inom hemtjänsten och avsätter 40 mnkr för ändamålet i vår budget.

Bilen är ett viktigt verktyg för hemtjänstpersonal, framförallt när arbetsschemat innebär långa resor mellan de äldre. Hemtjänstens personal ska fokusera på god vård och omsorg, inte att hitta parkeringsplatser eller parkeringsautomater. Därför vill Kristdemokraterna införa möjligheten till nyttoparkeringstillstånd för hemtjänstpersonal som av sin arbetsledning bedöms behöva ett sådant.

### Näringsrik och god mat

Måltidsupplevelsen inom stadens boenden är viktig.

Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna kontinuerligt se över hur maten inom äldreomsorgen kan förbättras ytterligare så att maten är god och näringsrik och måltidsupplevelsen är lustfylld. Den enskilde ska ha möjlighet att påverka vad som serveras.

Den kunskap och dokumentation som redan finns inom staden vad gäller betydelser av en näringsrik och god mat inom äldreomsorgen ska tillvaratas.

Vi vet att undernäring bland äldre är en dold sjukdom. Alltför många äldre får inte i sig den näring de behöver. Många äldre får matlådor och dessa ska hålla god kvalitet, bra näringsvärden och vara tilltalande. Många äldre ser också värdet av att få sin mat lagad i hemmet och därför vill Kristdemokraterna att det fortsatt ska vara möjligt att få hjälp med matlagning i hemmet istället för matlådor.

### Frivilligorganisationernas betydelse

Samhället är så mycket mer än staten. Det ideella arbetet och vårt rika föreningsliv är ett nav som binder samman stora delar av samhället. Den värdegrund, med den enskilda människan i centrum, som många idéburna organisationer har som utgångspunkt är viktig att se och lära av. Kristdemokraterna vill värna, förvalta och utveckla överenskommelsen med den ideella sektorn.

Det civila samhället och dess organisationer utför värdefulla insatser inom äldreomsorgen. Det är viktigt att underlätta för frivilligorganisationernas utveckling, inte minst för att kunna bryta många äldre människors ensamhet och stödja ett aktivt seniorliv. Exempelvis ungdomsbesök i äldreomsorgen innebär ökad trivsel för äldre, skapar en brygga mellan generationerna samt ger unga en inblick i vård- och omsorgsycket vilket är positivt för framtida rekrytering. Därför är det betydelsefullt att detta koncept utvecklas.

Frivilligorganisationer har stor betydelse för att förbättra äldreomsorgens sociala innehåll och bistå äldre med sådant som inte direkt faller under det kommunala ansvarsområdet men likväl är mycket betydelsefullt för den äldres välbefinnande.

### Ensamhet

Ensamhet och brist på meningsfullhet är ett problem för många äldre. Det finns flera goda idéer och det finns många som vill bidra till att minska de äldres ensamhet. Det kan dock vara svårt

för en enskild medborgare att veta hur, när och till vem man ska vända sig. Civilsamhället och ideella organisationer kan göra en stor insats i detta sammanhang. Väntjänst, ringkedjor mm är goda exempel på hur frivilligorganisationer kan arbeta.

Det är viktigt att uppmuntra till engagemang och till spridning av kunskaper, idéer och information, dels till civilsamhället dels till de äldre.

#### Utbildningssatsningarna fortsätter

Inom äldreomsorgen finns ett stort behov av utbildning som måste mötas. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning.

Kristdemokraterna anser att valfriheten inom äldreomsorgen endast kan betraktas som trovärdig och till gagn för samtliga äldre i Stockholms stad om stadens äldre kan välja mellan utförare som av staden får likvärdiga förutsättningar att bedriva god äldreomsorg. Det är för oss självklart att invånarnas skattemedel ska komma samtliga stadens utförare av äldreomsorg och därmed äldre i behov av omsorg tillgodo, inte enbart de äldre som väljer äldreomsorg i stadens egen regi och staden som utförare. Alla utförare av äldreomsorg – oavsett driftform – ska därför beredas möjlighet att söka medel ur kompetensutvecklingsfonden.

Arbetet med demensteam inom hemtjänsten fortgår. Det är viktigt att även yngre personer med demenssjukdom omfattas av denna satsning. Samtliga medarbetare i Stockholm stad som arbetar eller kommer i kontakt med demenssjuka eller dess anhöriga ska genomgå Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC. Kristdemokraterna föreslår att varje stadsdel ska ha en speciell biståndsbedömare med fördjupad demenskompetens.

Kristdemokraterna vill göra en extra satsning för utbildning av samtliga anställda inom hemtjänsten. Syftet är att all hemtjänstpersonal på ett kompetent, säkert och tryggt sätt ska kunna hantera äldre med psykiska problem och/eller missbruksproblem.

Regional samverkan om vård- och omsorgscollege stärker kvaliteten och underlättar rekryteringen av unga personer med rätt utbildning till äldreomsorgen.

Staden ska fortsätta sitt samarbete kring forskning och utveckling med Stiftelsen Äldrecentrum.

SpråkSam är ett projekt som drevs under två år av Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum och finansierades av Europeiska Socialfonden. Projektet genomfördes i sex kommuner i Stockholms län. Projektets syfte, att stärka anställda som har en svag ställning på arbetsmarknaden genom att utveckla språk- och yrkeskompetens, är med den stora migrationen högaktuellt. Kristdemokraterna vill därför undersöka möjligheten att åter söka medel från Europeiska Socialfonden för att utveckla SpråkSam2. Projektet skulle rikta sig till anställda inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättningar. En stor andel av de anställda inom omsorgen i Stockholm har bristfällig utbildning och kompetens för yrket. Många av dem har också bristande kunskaper i svenska, vilket gör att de har svårigheter att klara av vissa arbetsuppgifter, och att de inte kan delta fullt ut i arbetsplatsträffar och i kompetensutveckling.

#### Omsorgsvårdar och ungdomsbesök

Satsningen på omsorgsvårdar i äldreomsorgen ska fortsätta, så att lämpliga aspiranter vid jobbtorgen kan beredas utbildning och praktikplatser inom äldreomsorgen. De synpunkter som har framkommit av rådslagen inom äldreomsorgen ska användas i det fortsatta arbetet. Kristdemokraterna avsätter två miljoner kronor för ändamålet.

Alliansen initierade projektet med ungdomsbesök i Stockholms stads vård- och omsorgsboenden. Syftet med projektet var och är att engagera och inspirera ungdomar för framtida yrken inom äldreomsorgen.

En utvärdering som Äldrecentrum gjort på uppdrag av förvaltningen visar att samtliga inblandade parter – de äldre, personalen och ungdomarna – är nöjda med dessa besök. Besöken bidrar till att skapa kontakt mellan generationerna, till att förgylla vardagen för de äldre och till att öka intresset för att i framtiden arbeta inom äldreomsorgen. Kristdemokraterna vill se över möjligheten att utöka och utveckla arbetet med ungdomsbesök. Totalsumman av de inkomna ansökningarna överskrider vida majoritetens anslag, verksamheterna får inte mer än 49 procent av ansökt belopp. Kristdemokraterna vill därför utöka anslaget med två miljoner kronor.

#### Trygghet

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas.

Äldrenämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, Polisen och stadsdelsnämnderna fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet. Äldrenämnden ska se över om det finns skäl att genomföra en särskild kartläggning av äldres utsatthet för hot och våld i Stockholms stad. Därmed kan de preventiva åtgärder som hittills har genomförts utvärderas och lämpliga framtida strategier utarbetas.

Äldre är överrepresenterade i brandolyckor som skulle kunna undvikas med enkla åtgärder, utbildningar och informationssatsningar. Samverkan med Storstockholms brandförsvaret fortsätter.

Det är angeläget att säkra ett tryggt mottagande i hemmet för äldre vid hemkomsten efter en sjukhusvistelse. Mottagandet ska vara välordnat och tryggt och den äldre ska vara väl insatt i den fortsatta omsorgen. Den äldres behov i detta ska ständigt ställas i centrum. Eftersom det i stor utsträckning handlar om de mest sköra av de äldre ska all hantering ske varsamt och respektfullt. Det ska vara självklart att den äldre får vara kvar på sjukhus så länge behov föreligger.

För att ge äldre möjlighet till bättre hälsa och ett så självständigt liv som möjligt är det prioriterat att satsa på rehabilitering. Enkel styrketräning, gymnastik och promenader är exempel på viktiga förebyggande insatser. Även äldre med demens och boende på särskilt boende har behov av rehabiliterande insatser och ett rehabiliterande förhållningssätt hos personalen. Studier har visat att äldre personer med funktionsnedsättningar påtagligt kan förbättra sin muskelstyrka, balans- och gångförmåga med hjälp av specifik fysisk träning, dvs. planerad, strukturerad och repetitiv fysisk träning som syftar till att förbättra eller behålla den fysiska funktionsförmågan. Kommunen har ett rehabiliteringsansvar (18 b § HSL) och hemtjänsten och de sociala insatserna ska genomföra ett rehabiliterande synsätt. Rehabilitering kräver initialt mer tid men tiden minskar allt eftersom rehabiliteringen framskrider.

#### Utevistelser

Alla äldre ska ha rätt att vistas utomhus och delta i aktiviteter såväl inom hemtjänsten som i vård- och omsorgsboenden.

Ungdomsvårdar och den ideella sektorn kan vara till stor hjälp i att uppfylla dessa mål.

Äldrenämnden och socialnämnden ska ha en helhetssyn vad gäller insatser som exempelvis dagliga verksamheter och aktiviteter för personer över fyllda 65 år i bostad med särskild service LSS.



### Anhörigstöd

Äldrenämnden ska samordna information och utbildning till anhöriga som vårdar närstående. Satsningarna på anhörigdag och anhörigutbildning fortgår. Om en närstående drabbas av demenssjukdom är det viktigt att få hjälp att förstå sjukdomen och dess förlopp, vilka nya krav som ställs på hur man bemöter personen och organiserar tillvaron. Äldrenämnden har ett ansvar att arbeta med detta. Satsningen avser både äldre och yngre personer med demenssjukdom.

Anhöriga till äldre och demenssjuka utför dagligen ett arbete som är ovärderligt. De insatser som idag utförs för att stötta anhöriga, genom bland annat utbildning, ska utvecklas och utökas med uppsökande verksamhet.

Att vårda en anhörig kan ge glädje och mening, men kan samtidigt vara påfrestande. Stockholms stad erbjuder anhöriga som vårdar en närstående avlösning i hemmet. Avlösningen är avgiftsfri upp till 16 timmar i månaden. Även avlösning genom korttidsvård finns att söka för den anhörige.

### En mångfald av äldreboenden

De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge tryggheten kan garanteras. Staden ska på olika sätt underlätta denna önskan och samtidigt erbjuda en mångfald av andra boendebalternativ då behovet uppstår. Det är nödvändigt med långsiktighet och framförhållning i planeringen. Äldre är ingen homogen grupp, i den finns friska äldre, äldre med ett begränsat behov av stöd, men även de mest sköra äldre med stora omsorgsbehov.

Från och med år 2020 förväntas efterfrågan på olika bostäder för äldre stiga. Det är därför en gemensam uppgift för stadens berörda nämnder och styrelser att redan idag börja planera för att på ett effektivt och samtidigt lyhört och individanpassat sätt kunna möta denna efterfrågan.

Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet. En parboendegaranti finns som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar.

Vid planeringen av äldreboendebalternativ ska beaktas att ett stigande antal personer med psykiska och/eller fysiska funktionsnedsättningar idag blir allt äldre. Staden behöver ta höjd för detta faktum. Informationen om stadens boenden med särskild profil ska förstärkas.



Kristdemokraterna vill att alla som är över 85 år, upplever oro, otrygghet eller ensamhet och som så önskar ska ha rätt till plats på ett äldreboende.

Stockholms stad kommer att ha långt kvar till målet om att alla över 85 år har rätt till ett tryggt och anpassat boende. Det kommer att krävas stora investeringar för att bygga fler boenden och en politik där man gör det lättare, inte svårare, att få plats. De föreslagna trygghetsboendena med aktivitetscentra utgör ett steg i rätt riktning men är inte den enda lösningen.

Genom införandet av trygghetsboenden med aktivitetscenter kommer med stor sannolikhet behovet av servicehus att minska. På sikt vore det önskvärt om trygghetsboenden med aktivitetscenter kunde ersätta boendeformen ”servicehus” och att äldre med mer omfattande vårdbehov istället får plats på vård- och omsorgsboenden. Därför tycker vi det är mycket viktigt att staden i sin boendeplanering tar höjd för att på sikt utöka antalet vård- och omsorgsboenden.

Stadens kommunikation om vilka typer av boenden för äldre som finns behöver bli mycket tydligare och bättre.

#### Trygghetsjouren

Stockholms trygghetsjour handlägger, bedömer och åtgärdar akut uppkomna hjälp- och omvårdnadsbehov på kvällar och helger, det vill säga under jourtid då dessa behov inte kan tillgodoses på annat sätt. Trygghetsjouren ansvarar för beslut om trygghetslarm, larmmottagning, teknisk utrustning, service och installation av trygghetslarm.

Arbetet med införandet av digitala trygghetslarm i eget boende ska skyndsamt slutföras.

#### Ledarskap inom äldreomsorgen

Ett närvarande ledarskap är viktigt för att verksamheterna ska hålla en god kvalitet. Att vara chef inom äldreomsorgen och att framgångsrikt leda verksamheten innebär att försöka leva upp till ambitiöst uppställda mål i lagstiftning, att förhålla sig till diverse styrdokument och att lyhört och tydligt leda sin personal.

Omsorgspersonalens arbetsplats är en speciell arbetsplats eftersom omsorgsarbetet bedrivs i den enskildes hem.

Äldreomsorgschefernas arbetssituation har ofta beskrivits som komplex med många olika krav och förväntningar att leva upp till. Ledarens betydelse för att en verksamhet ska upplevas som framgångsrik är mycket stor. En framgångsrik ledare skapar hög

brukarnöjdhet, en god stämning på arbetsplatsen och kompetenta, engagerade och glada medarbetare.

Kristdemokraterna vill satsa på kompetensutveckling av samtliga ledare inom stadens äldreomsorg.

#### Värdighetsgarantier

Stockholms stad har infört värdighetsgarantier inom äldreomsorgen. Stadsdelsnämnderna ska försäkra att äldreomsorgens värdegrund och värdighetsgarantier tillämpas och är kända för alla som har insatser från äldreomsorgen och för all personal inom äldreomsorgen i Stockholm.

#### Teknikutveckling

Äldrenämnden ska bevaka och arbeta med frågeställningar kring teknik och innovationer inom äldreomsorgen, men också som stöd i de ordinarie bostäder där äldre bor.

Internationella projekt som The Nordic Independent Living Challenge och Thematic Network on Innovation for Age-friendly Environments kan vara inspirerande inslag i det arbetet.”

#### ***Reservation från (L):***

Ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

”Vi Liberalerna föreslår att äldrenämnden beslutar:

- att avslå förvaltningens förslag
- att uppdra åt förvaltningen att återkomma med nytt förslag i enlighet med vad som nedan sägs.
- att anföra följande.

I Liberalernas Stockholm är vi individer hela livet. Även när vi behöver stöd och hjälp från andra har vi rätt till respekt för våra behov, våra livsval och våra intressen.

Stockholm ska vara en trygg stad att åldras i. Äldreomsorgen präglas av personligt inflytande, trygghet och respekt.

Att ha ett bra och anpassat boende är viktigt för ett hälsosamt åldrande. Alla ska ha möjlighet att bo kvar i sin bostad, men för dem som inte vill eller kan ska det finnas bra alternativ. Trots löften om det motsatta har majoritetens politik gått ut på att minska antalet platser på såväl vård- och omsorgsboenden som servicehus.

Liberalerna menar att utvecklingen måste brytas. Kvarboende ska vara en rättighet, inte ett tvång. Därför vill vi att äldre över 85 år ska ha rätt att flytta till servicehus om de så önskar. Äldre med ett omfattande behov av hemtjänst bör också ges rätt att flytta till vård- och omsorgsboende om detta inte innebär någon extra kostnad för stadsdelsnämnderna.

I Liberalernas Stockholm är det alltid den enskilde medborgaren som bestämmer över sitt liv, inte politikerna. Äldre ska ha samma rätt till självbestämmande och egenmakt som yngre. Liberalerna försvarar äldres rätt att välja, medan majoriteten vill inskränka valfriheten. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar. Valfrihet ska införas för servicehus.

Undernäring bland äldre är en dold folksjukdom. Goda måltider som serveras under trivsamma former är en viktig del i att minska undernäringen.

Trygghet är en viktig frihetsfråga. Det lokala brottsförebyggande arbetet måste fortsatt vara prioriterat. Våld i nära relationer som drabbar äldre måste uppmärksammas mer.

#### Fördjupad valfrihet

Det är viktigt att äldre har möjlighet att välja mellan olika utförare och att lika villkor gäller oavsett huvudman. Valfrihet ska därför gälla inom hemtjänst, vård- och omsorgsboenden, servicehus och dagverksamhet. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar. Majoritetens ideologiskt motiverade återkommunaliseringar av välfungerande upphandlad verksamhet ska avbrytas.

Nämnden ska följa upp vilka effekter som de skärpta kraven inom hemtjänsten får för privata utförare. Om resultatet blir att välfungerande och populära utförare slås ut ska kraven ses över.

Verklig valfrihet förutsätter att äldre och deras anhöriga får tydlig information om vilka erbjudanden som står till buds utifrån deras behov. Övergången till ramtider inom hemtjänsten är bra, men ställer stora krav på ett flexibelt ledarskap.

Stockholms stads webbplats ska vara så tillgänglig att det är enkelt för äldre och deras anhöriga att söka information om

äldreomsorgen och jämföra alternativ med varandra. Nämnden ska utreda om informationen om brukarnöjdhet bör kompletteras med vittnesmål och omdömen från brukare.

Nämnden ska se till att äldre som är bosatta i andra kommuner och får insatser från staden under tillfällig vistelse här har tillgång till valfrihetssystemen på samma villkor som brukare som är bosatta här.

Alla äldre som vill och kan ska få delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden. Kultur är viktigt för att främja trivsel och livskvalitet, samt bidrar till ett hälsosammare åldrande.

Uppsökande verksamhet ska erbjudas personer över 80 år för att informera om vilka insatser och boendeformer staden erbjuder. De ska då samtidigt erbjudas möjlighet att fylla i "Dokumentet om mig själv". Detta dokument ska ligga till grund för ett "Leva livet-kontrakt" som alla äldre som får insatser från stadens äldreomsorg ska erbjudas att underteckna. Leva livet-kontraktet är ett åtagande från stadens sida att respektera de äldres intressen och livsval vid planering av aktiviteter, kulturutbud och liknande verksamhet.

Att få möjlighet till utevistelser är en viktig del av god livskvalitet. Staden ska utveckla rätten till utevistelser utifrån utevistelsegarantin. Möjligheter till utevistelse ska vara en naturlig del i omvårdnaden av de äldre och kunna ske året runt för den som så önskar. Den enskildes önskemål och behov ska alltid respekteras.

#### Höjd kvalitet inom äldreomsorgen

Det är viktigt att underlätta för frivilligorganisationernas utveckling, inte minst för att kunna bryta många äldre människors ensamhet. Staden ska öka insatserna för att informera de äldre om frivilligorganisationernas verksamhet.

Inom äldreomsorgen finns ett stort behov av utbildning som måste mötas. Personalomsättningen gör att behovet av utbildningsinsatser är konstant. Nämndens utbildningssatsningar fortsätter under 2017 i samma omfattning som 2016. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning. Satsningarna på demensteam ska fortsätta.

Teknik kan aldrig ersätta det mänskliga mötet, men kan frigöra tid från rutinartade arbetsuppgifter till mer givande möten. Det är viktigt att nämnden kontinuerligt arbetar för att ta till vara de nya

möjligheter som teknikutvecklingen skapar. Äldre som har natttillsyn genom hemtjänsten ska själva få välja om de vill få tillsynen genom besök av personal i hemmet eller genom en kamera i sovrummet.

Dokumentation är en förutsättning för ett systematiskt kvalitetsarbete, men får inte bli ett självändamål. Införandet av nya register och dokumentationskrav måste föregås av en analys där kostnader och tidsåtgång vägs mot nyttan.

#### Bättre måltider

Undernäring bland äldre är ett utbrett samhällsproblem. Äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbeta för att äldre får god och näringsriktig mat samt en lustfylld måltidsupplevelse. Äldre ska alltid kunna välja på flera olika måltider. Äldre som har hemtjänst ska alltid kunna välja om man vill ha matlåda eller få hjälp med att laga mat i det egna köket.

Servicehusens restauranger är viktiga mötesplatser, och ska därför värnas. Nämnden bör i samverkan med landstinget utreda förutsättningarna att köra servicebussar till servicehusen vid lunchtid för att underlätta för andra äldre att äta där.

#### Anhörigstöd

Om en anhörig drabbas av demenssjukdom är det mycket viktigt att få hjälp att förstå sjukdomen, dess förlopp, vilka nya krav som ställs på hur man bemöter personen och organiserar tillvaron för att den ska fungera samt att träffa andra anhöriga i samma situation. Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna återuppta det arbete med utbildning av anhöriga till dementa som majoriteten avbrutit. I vårt budgetförslag anslår Liberalerna 5 mnkr för dessa insatser.

#### En mångfald av boendeformer

De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge de känner sig trygga i hemmet. Den enskilde som så önskar ska kunna bo kvar i sin bostad eller äldreboende till livets slut utan att behöva flytta, även om behoven av vård och omsorg ökar.

Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Alla över 85 år som så önskar ska få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende. Plats på vård- och omsorgsboende ska också beviljas äldre som har så mycket hemtjänst att det inte blir dyrare att låta dem få flytta till vård- och omsorgsboende, och som önskar att flytta.

Majoritetens äldreboendeutredning har hittills inte resulterat i förslag som på allvar löser frågan om äldres behov av boende. Inrättandet av aktivitetscenter vid trygghetsboenden innebär visserligen en ambitionshöjning som Liberalerna välkomnar, men innebär inte fler boendeplatser.

Fler sommaröppna verksamheter bryter isolering och ensamhet. Äldrenämnden ska verka för att aktivitetscentrena är öppna året runt.

Äldre som behöver servicehus ska ha samma möjligheter som andra att bestämma i vilken del av staden man vill bo. Nämnden ska ta fram förslag på ett valfrihetssystem för servicehus.

Antalet äldre med annat modersmål än svenska ökar. En bra omsorg och ett bra åldrande förutsätter att man kan göra sig förstådd och delta i social samvaro. De profilboenden som har startats har i många fall varit mycket populära. Äldrenämnden ska arbeta för att antalet profilboenden ökar.

På sikt kommer en allt äldre befolkning i Stockholm att ställa stora krav på att staden har en fungerande och ambitiös äldreboendeplanering. Äldrenämnden måste samarbeta med stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Micasa för att säkerställa att tillräckligt mycket mark anvisas för att tillgodose framtidens behov av äldreboenden, och att markanvisningar hålls aktuella.

Vi har sett hur äldreboenden har avvecklats snabbare än beräknat vilket visar på behovet av en levande äldreboendeplanering som också har beredskap för att framtidens äldreomsorg kan ha andra riktlinjer och andra bedömningar.

### Trygghet

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Äldrenämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och stadsdelsnämnderna fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet. Äldrenämnden ska genomföra en kartläggning av förekomsten av våld i nära relation mot äldre. Kartläggningen bör omfatta våld som riktas såväl från närstående som från personal.

I övrigt hänvisar vi till Liberalernas reservation i kommunfullmäktige.”

***Ersättaryttrande från (C):***

”Om Centerpartiet hade rösträtt hade vi reserverat oss mot nämndens beslut till förmån för vårt eget förslag till beslut enligt följande:

- att äldregruppen delvis godkänner förvaltningens förslag till beslut och därutöver anför:

2017 kommer förhoppningsvis att präglas av framåtanda och framsteg med satsningar på kvalitet och nytänk.

Äldreboendestrukturen borde ta ett bredare anslag och utreda exempelvis servicelägenheter i blandat bestånd, kompiskontakt och inte minst hur en förbättrad valfrihet kan säkras för framtida boenden. De äldres val och önskemål måste få påverka inriktning och utbud i Stockholm med lika villkor mellan kommunala och fristående alternativ och full etableringsfrihet. Med en mångfald av utförare och verksamheter och med god information till de äldre så höjs kvaliteten på samtliga verksamheter. Äldregruppen ska undersöka vilka kommunala boenden som kan övergå i privat drift eller regi.

Det är särskilt viktigt att säkra fler HBTQ-äldreboenden tillkommer och att det finns fler boenden anpassade till specifika språkgrupper och kulturer. Fler saker som borde ses över är möjligheten att fasa in äldre på boenden över tid, samt att säkerställa serveringstillstånd i samtliga boenden där de äldre önskar det.

Miljö- och hälsoproblemen kopplade exempelvis till asbest, radon och blåbetong är kända sen gammalt. Effekter av ftalater och andra hormonstörande ämnen är mer okända, men potentiellt farliga. Äldregruppen ska vara ledande i att se över och fasa ut alla typer av hälsofarliga ämnen i äldreboenden och kringliggande miljöer, i linje med kemikalieplanen.

Tillgång till natur är viktigt för välbefinnandet och Äldregruppen ska därför formulera en utevistelsegaranti. Under 2017 genomförs också en satsning på matglädje, med fokus på närodlat, miljövänlig och säsongsbetonad mat producerad med restriktiv antibiotikaanvändning.

Digitalisering och olika typer av vård och övervakning på distans har stora möjligheter att ge förbättrad service och öka tryggheten för de äldre som så önskar det. Fler typer av e-tjänster för äldreomsorgen borde undersökas och förvaltningen bör göra en omvärldsanalys av hur marknaden för dessa ser ut i andra länder.

Det är glädjande att arbetet med landstinget och andra vårdaktörer fortsätter. Den regionala samverkan bör fördjupas för att säkra tillräckligt antal utbildningsplatser samt relevant forskning och produktutveckling.

I övrigt hänvisar jag till Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.”



## **§ 8 Fördelning av verksamhetsbidrag och lokalbidrag till ideella organisationer för år 2017**

Dnr 731-671/2016

Ersättaren Else-Marie Bjellqvist (S) anmäler jäv och lämnar sammanträdesrum under både behandling och beslut i ärendet.

### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och beslutar följande.

1. Filadelfiaförsamlingen i Stockholm, org. nr 802000-8713, beviljas 167 509 kr i verksamhetsbidrag och 211 176 kr i lokalbidrag för 2017.
2. Föreningen Södergården, org. nr 802008-0688, beviljas 75 460 kr i verksamhetsbidrag och 441 448 kr i lokalbidrag samt 200 178 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
3. Föreningen Timmermansgården, org. nr 802005-9252, beviljas 138 841 kr i verksamhetsbidrag och 399 500 kr i lokalbidrag samt 37 050 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
4. Gemenskap och Glädje, org. nr 802437-6512, beviljas 67 727 kr till verksamhetsbidrag för 2017.
5. Mäster Olofsgården, org. nr 802006-0730, beviljas 55 559 kr för 2017.
6. SL-Pensionärerna, org. nr 802406-4787, Avslag.  
Ansökan om verksamhetsbidrag avslås helt med motiveringen att organisationen vänder sig till utvalda personer som har koppling till kollektivtrafiken och är därmed inte är öppen för alla äldre boende inom Stockholms stad och att organisationen inte erbjuder aktiviteter av social karaktär med en återkommande regelbundenhet.
7. Afrosvenskarna i Stockholm, ASR, org. nr 802401-9898, beviljas 30 157 kr i verksamhetsbidrag och 114 000 kr till lokalbidrag samt 50 692 kr till övriga lokalkostnader för 2017.

8. Bosniska Pensionärsföreningen, Behar, org. nr 955542-1362, beviljas 38 891 kr i verksamhetsbidrag och 151 596 kr till lokalhyra samt 40 000 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
9. Casa Chile, org. nr 802402-5960, beviljas 97 227 kr till verksamhetsbidrag och 201 324 kr till lokalbidrag samt 59 920 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
10. Eläkeläisten Päiväkeskus Sisu, org. nr 802474-0873, beviljas 11 501 kr i verksamhetsbidrag och 47 000 till lokalhyra samt 3 800 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
11. Estniska Pensionärsföreningen i Stockholm, org. nr 802487-4664, beviljas 8 000 kr i verksamhetsbidrag för 2017.
12. Föreningen Ungerska Seniorklubben, org. nr 802410-7230, beviljas 18 601 kr i verksamhetsbidrag och 120 236 kr till lokalbidrag samt 82 041 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
13. Grekiska Kapi-föreningen, org. nr 802017-7054, beviljas 36 516 kr i verksamhetsbidrag och 14 000 till övriga lokalkostnader för 2017.
14. Ikinuoret, org nr 802412-4896, beviljas 4 445 kr i verksamhetsbidrag och 60 000 till lokalbidrag samt 4 350 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
15. Iranska pensionärs- och äldreföreningen i Stockholm, org. nr 802411-5662, beviljas 212 678 kr i verksamhetsbidrag och 128 304 till lokalbidrag samt 56 680 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
16. Judiska Församlingen i Stockholm, org. nr 250002-8982, beviljas 435 023 kr i verksamhetsbidrag och 130 000 kr till lokalbidrag samt 369 000 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
17. Kongo föreningen i Stockholm, org. nr 802402-3882, beviljas 126 673 kr i verksamhetsbidrag och 72 000 kr till lokalbidrag samt 25 000 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
18. Lettiska Pensionärsföreningen, org nr 802406-5628, beviljas 7 556 kr i verksamhetsbidrag och 4 500 till hyra av lokal samt 1 500 kr till övriga lokalkostnader för 2017.

19. Nätverk för Afrikanska föreningar i Vantör, NAV, org. nr 802421-7930, beviljas 86 338 kr i verksamhetsbidrag och 67 428 kr till lokalbidrag samt 29 750 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
20. Polska Seniorklubben, org. nr 802407-8688, beviljas 286 199 kr i verksamhetsbidrag och 161 000 till lokalbidrag samt 49 200 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
21. Polsk-Svenska Seniorcentret, org. nr 802461-5588, beviljas 124 673 kr i verksamhetsbidrag och 90 000 kr till lokalbidrag samt 113 000 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
22. Seniorklubben Doina, org nr 802413-4416, beviljas 9 667 kr i verksamhetsbidrag och 33 000 kr till lokalbidrag samt 11 500 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
23. Silver Kai, Japanska äldreföreningen, org. nr 802432-5352, beviljas 32 002 kr i verksamhetsbidrag och 83 604 kr till lokalbidrag samt 13 120 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
24. Syriska föreningen i Stockholm, org. nr 802015-6793, beviljas 555 697 kr i verksamhetsbidrag och 320 000 till lokalbidrag samt 70 000 till övriga lokalkostnader för 2017.
25. Ersta Diakonisällskap, org. nr 802000-6717, beviljas 296 320 kr i verksamhetsbidrag och 118 000 kr till lokalbidrag samt 8 000 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
26. Frivillig Väntjänst, org. nr 802001-0974, beviljas 80 000 kr i verksamhetsbidrag och 88 500 kr till lokalbidrag samt 636 400 kr till övriga lokalkostnader för 2017.
27. Mind, org. nr 802002-7291, beviljas 432 000 kr i verksamhetsbidrag och 50 000 kr i lokalbidrag för 2017.
28. Sociala Missionen, org. nr 802003-1178, beviljas 401 600 kr i verksamhetsbidrag och 53 000 kr till lokalbidrag samt 12 743 till övriga lokalkostnader för 2017.
29. Äldrekontakt, org. nr 802443-2364, beviljas 340 000 kr i verksamhetsbidrag för 2017.

30. PRO Samorganisation, org. nr 802007-0911, beviljas 1 105 680 kr i bidrag enligt schablon för 2017.
31. SPF Seniorena Stockholmsdistriktet, org. nr 802006-7537, beviljas 962 820 kr enligt schablon för 2017.
32. Stockholm-Gotland RPG-distrikt, org. nr 802415-6112, beviljas 58 560 kr i bidrag enligt schablon för 2017.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-23.

Äldrenämnden kan bevilja ekonomiskt bidrag till ideella organisationer som bedriver stadsövergripande aktiviteter för äldre inom Stockholms stad. Äldrenämnden kan också i vissa fall bevilja bidrag till lokalkostnader och förbrukningsvaror.

Äldrenämnden har avsatt 11,3 mnkr att fördela till de ideella organisationer som verksamhetsbidrag och lokalbidrag 2017. Nytt för i år är att schablonen för Paraplyorganisationer höjts från 50 kr till 60 kr per medlem boende inom Stockholms stad. Totalt har 32 organisationer inkommit med ansökningar om verksamhetsbidrag inom utsatt tid. Avslag föreslås en organisation, vilket medför att 31 organisationer återstår som ansöker om bidrag till verksamheten för 9 073 026 kr och 23 av dessa organisationer har också ansökt om bidrag till lokalhyra för sammanlagt 3 145 616 kr och 23 organisationer har också sökt 2 343 685 kr till övriga lokalkostnader. Sammanlagt har organisationerna ansökt om totalt 14 562 327 kr i bidrag för 2017.

### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V), ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Christopher Ödman m.fl. (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med stöd av ersättaryttrande från Erik Vallström (Fi).

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) yrkar bifall till ett gemensamt förslag till beslut med stöd av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C).

**Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (V), (S) och (MP) med stöd av ersättaryttrande från (Fi) och ett gemensamt förslag till beslut från (M), (KD) och (L) som stöddes av ett ersättaryttrande från (C).

Ordföranden ställer förslagen till beslut mot varandra och finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag som stöddes av (V), (S) och (MP) med stöd av ersättaryttrande från (Fi).

***Reservation från (M), (KD) och (L) med stöd av ersättaryttrande från (C):***

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt gemensamma förslag till beslut enligt följande:

”Vi föreslår att äldre nämnden beslutar

- att godkänna fördelningen av verksamhetsbidrag och lokalbidrag till ideella organisationer samt
- att därutöver anför följande:

Med anledning av föreliggande tjänsteutlåtande med fördelning av verksamhetsbidrag och lokalbidrag till ideella organisationer för 2017 vill vi understryka att en revidering av Riktlinjer för bidragsgivning till ideella organisationer är mycket angelägen. Nuvarande riktlinjerna leder till att bidragsgivningen kan upplevas som icke-proportionell avseende bidragens storlek i förhållande till antal äldre som berörs av verksamheten.

Vid en kommande revidering ska riktlinjerna utformas på sådant sätt att

Enbart organisationer med tydligt demokratiska värderingar kommer i anspråk för verksamhets- och lokalbidrag;

Ett genusperspektiv måste införas och en redovisning avkrävas över hur många män respektive kvinnor som kommer i åtnyttjande av bidragen. Vi saknar detta perspektiv i föreliggande ärende; Organisationer som försöker att få ner hyreskostnaderna genom exempelvis samlokalisering med annan verksamhet ska premieras;

Organisationer som bedriver verksamhet för äldre under sommaren och storhelger ska premieras;

Verksamhetsbidrag ska ges till den del av verksamheten som explicit riktar sig till äldre;

Organisationer som söker ska redovisa om och i så fall vilka andra bidrag de får från andra förvaltningen/kontor i staden;

En verksamhetsberättelse ska avkrävas och inte enbart av årsmötet godkända årsredovisning och revisionsberättelse.”

**OBS!**

Efter att äldrenämnden beslutade i ärendet § 8 har ersättaren Else-Marie Bjellqvist (S) kallats tillbaka till sammanträdesrum och hon fortsätter delta i behandling och beslut av nästföljande ärenden.

## **§ 9 Remiss av motion från Ann-Katrin Åslund (L) "Låt äldre som tillfälligt vistas i Stockholm välja hemtjänst"**

*Remiss från kommunstyrelsen, dnr 106-1333/2016*

Dnr 150-729/2016

### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen av motion från Ann-Katrin Åslund (L) "Låt äldre som vistas i Stockholm välja hemtjänst".

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-10.

Kommunstyrelsen har till bl.a. äldrenämnden remitterat motion från Ann-Katrin Åslund (L) "Låt äldre som vistas i Stockholm välja hemtjänst" för yttrande senast 2017-01-18.

Ann-Katrin Åslund (L) föreslår i sin motion att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och äldrenämnden i uppdrag att ta fram ändrade riktlinjer för att möjliggöra för äldre som tillfälligt vistas i Stockholm att välja hemtjänstutförare på samma villkor som äldre som är stadigvarande bosatta här. Motionären menar att en person som har behov av viss språkkompetens, specifikt arbetssätt eller etik missgynnas av att inte kunna välja utförare.

Äldreförvaltningen besvarar motionen och framför enligt regler när en äldre avser att vistas en kortare tid i en annan kommun än bosättningskommunen är vistelsekommunen skyldig att på begäran bl.a. verkställa bosättningskommunens beslut. Enligt socialtjänstlagen ska ersättningen för verkställighetskostnaderna betalas av bosättningskommunen enligt den ersättningsnivå som bosättningskommunen tillämpar för motsvarande insatser. Om bosättningskommunens ersättningsnivå skulle vara lägre än stadens nivå, skulle en valfrihet inom hemtjänsten för äldre som tillfälligt vistas i staden kunna innebära ökade kostnader för beställaren, i de fall den äldre väljer att hemtjänstinsatserna ska utföras av en privat hemtjänstleverantör.

Eftersom Stockholms stad inte "äger" ärendet eller fattar biståndsbeslut finns heller ingen möjlighet till insyn. Det innebär dessutom att utföraren inte kan registrera i ParaGå och

dokumentera i ParaSol. Dokumentationen för dessa personer måste därför ske manuellt.

Beträffande frågan om personer som tillfälligt vistas i staden inte kan få samma bemötande i Stockholm som i bosättningskommunen p.g.a. att de till vardags har en utförare med ett specifikt arbetssätt menar förvaltningen att såväl kommunala som privata hemtjänstutförare ska utföra hemtjänstinsatser av god kvalitet samt individanpassa dessa.

Enligt äldreförvaltningens erfarenheter förekommer det att när äldre som tillfälligt vistas i staden och får hemtjänstinsatser, utförs insatserna av deras anhöriga. Kommunfullmäktige har fattat beslut att fr.o.m. 1 januari 2016 inte längre tillåta nya anhörig- och objektsanställningar i hemtjänsten. Förvaltningen menar att även denna omständighet talar mot valfrihet för äldre som tillfälligt vistas i staden.

Äldreförvaltningen anser med anledning av det ovanstående att valfrihetssystemet inte ska vara tillgängligt för äldre som tillfälligt vistas i staden.

### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V), ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Christopher Ödman m.fl. (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med stöd av ersättaryttrande från Erik Vallström (Fi).

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) yrkar bifall till ett gemensamt förslag till beslut med stöd av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C).

### **Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (V), (S) och (MP) med stöd av ersättaryttrande från (Fi) och ett gemensamt förslag till beslut från (M), (KD) och (L) som stöddes av ett ersättaryttrande från (C).

Ordföranden ställer förslagen till beslut mot varandra och finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag som stöddes av (V), (S) och (MP) med stöd av ersättaryttrande från (Fi).



***Reservation från (M), (KD) och (L) med stöd av ersättaryttrande från (C):***

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) med stöd av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt gemensamma förslag till beslut enligt följande:

”Vi föreslår att äldrenämnden beslutar

- att tillstyrka motionen
- att därutöver anföra följande:

Vi allianspartier anser att administrativa gränser så långt som möjligt inte ska stå i vägen för den enskildes valfrihet. Ett sätt att öka valfriheten är att låta äldre som tillfälligt vistas i Stockholm och som får hemtjänst kunna välja utförare, något som idag inte är möjligt.

Förvaltningens huvudargument mot förslaget är att stadens ersättning till en privat utförare måste vara densamma oberoende av i vilken kommun brukaren är bosatt, medan ersättningen som staden får in från andra kommuner kan vara mindre. Det skulle därmed uppstå ett underskott. Det finns dock ingen beräkning av storleken på detta underskott, eller hur många kommuner som har en högre hemtjänstersättning än Stockholm, vilket skulle synas leda till ett överskott. Enligt SKL:s siffror över ersättningsnivåer för insatser i ordinärt boende 2015 så hade cirka en tredjedel av de kommuner som uppgett ersättningsnivåer för omsorgsinsatser dagtid en högre ersättning än Stockholm.

Med tanke på att de mottagare av hemtjänst som berörs i detta ärende endast är i Stockholm en viss tid och med tanke på att deras antal ändå får bedömas vara relativt begränsat, torde ett eventuellt underskott vara relativt litet och något som staden har råd att prioritera framför många av de satsningar den styrande majoriteten gör.

Förvaltningen påpekar att såväl privata som kommunala aktörer ska tillhandahålla individanpassade insatser av god kvalitet, och att det därför inte finns någon anledning att låta brukaren välja utförare. Med den logiken skulle ju hela valfrihetssystemet kunna avskaffas, eftersom behovet av individanpassning skulle kunna tillgodoses av den kommunala hemtjänsten för samtliga brukare.

Vi vidhåller att äldre som i sin hemkommun exempelvis har en utförare med ett särskilt arbetssätt eller inriktning bör kunna behålla den utföraren – om den också är verksam i staden – vid tillfällig vistelse i Stockholm.

Förvaltningen anför till sist att hemtjänstinsatser under tillfällig vistelse ofta utförs av anhöriga, och att kommunfullmäktige beslutat om anställningsstopp för anhörig- och objektsanställningar. Det är oklart varför denna omständighet talar mot att införa valfrihet. Valfriheten för personerna som omfattas av motionen gäller de utförare som ingår i stadens valfrihetssystem. Stoppet för anhörig- och objektsanställningar gäller samtliga utförare i staden, såväl privata som kommunala. Om förvaltningens oro är att stoppet för sådana anställningar på något sätt skulle kunna kringgås, torde denna oro alltså vara obefogad.

Såsom anføres i motionen är valfrihet inom hemtjänsten vid tillfällig vistelse något som flera andra kommuner klarar av att tillhandahålla. Inget av vad förvaltningen har anfört verkar ge några avgörande skäl för varför just Stockholm inte skulle kunna göra det. Vi allianspartier väljer att se möjligheter till ökad valfrihet snarare än bara hindren.”

## **§ 10 Remiss av "Vision 2040 – Ett Stockholm för alla"**

*Remiss från kommunstyrelsen, dnr 119-1401/2015*

Dnr 150-792/2016

### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen av "Vision 2040 – Ett Stockholm för alla".

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-30.

Kommunstyrelsen har till bl.a. äldrenämnden remitterat stadsledningskontorets förslag till "Vision 2040 – Ett Stockholm för alla" för yttrande senast 2016-12-21.

"Vision 2040 – Ett Stockholm för alla" är den långsiktiga visionen för staden och utgår från den tidigare revideringen av vision 2030 och de långsiktiga mål som framgår av kommunfullmäktiges budget 2015. Visionen är nu, i likhet med budgeten, indelad i fyra huvudteman med samma utgångspunkter som kommunfullmäktiges inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman
- Ett klimatsmart Stockholm
- Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
- Ett demokratiskt hållbart Stockholm

I framtagandet av det nya förslaget till vision har även underlag från den sociala hållbarhetskommisionen använts.

Äldreförvaltningen ställer sig positiv till förslaget till Vision för Stockholm 2040 och anser att den kommer att kunna tillämpas som strategi för den samlade målstyrningen av Stockholms stad. Genom denna vision kommuniceras stadens långsiktiga inriktning på ett ändamålsenligt sätt både vad gäller stadens nämnder och bolagsstyrelser men också med externa aktörer. Visionen ger även en tydlig koppling till den långsiktiga visionen i budgetarbetet och uppföljningen under året.

Redan om något år kommer den förändrade ålderstrukturen i staden att innebära att fler äldre kommer att behöva insatser, särskilt under den senare delen av planperioden.

Äldreförvaltningen anser att detta är en central fråga för äldreomsorgen och att en beskrivning i visionen av hur staden ska bemöta detta hade varit önskvärt. Det ökade vårdbehovet i kombination med framtida pensionsavgångar kommer kräva att stadens äldreomsorg upplevs som attraktiv för framtida arbetstagare. Även om äldreförvaltningen instämmer i beskrivningen av stadens roll som arbetsgivare så berörs inte detta ämne. Tillgången på arbetskraft kommer att vara avgörande för om målet att Stockholm ska vara en trygg stad att åldras i ska kunna uppnås.

### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V), ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Christopher Ödman m.fl. (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med stöd av ersättaryttrande från Erik Vallström (Fi).

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) yrkar bifall till ett gemensamt förslag till beslut med stöd av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C).

### **Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (V), (S) och (MP) med stöd av ersättaryttrande från (Fi) och ett gemensamt förslag till beslut från (M), (KD) och (L) som stöds av ett ersättaryttrande från (C).

Ordföranden ställer förslagen till beslut mot varandra och finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag som stöddes av (V), (S) och (MP) med stöd av ersättaryttrande från (Fi).

### ***Reservation från (M), (KD) och (L) med stöd av ersättaryttrande från (C):***

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) med stöd av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt gemensamma förslag till beslut enligt följande:

”Vi föreslår att äldrenämnden beslutar

- att avslå förvaltningens förslag till beslut
- att därutöver anföra följande:

För en långsiktigt positiv utveckling av Stockholm är det viktigt att formulera en tydlig långsiktig vision för staden, med målsättningar för i vilken riktning som Stockholm ska utvecklas inför framtiden. Det var av detta skäl som Alliansen 2007 tog fram Vision 2030, baserat på bland annat Framtidsutredningen 2007. För att en långsiktig vision ska bli bärkraftig och få brett genomslag inte bara i stadens egna verksamheter utan i Stockholm i stort krävs en grundlig dialog och omsorgsfull beredning av visionens målsättningar. Vi kan konstatera att så inte var fallet när den rödgrönrosa majoriteten beslutade om stadens Vision för 2040. De remissvar som låg till grund för det beslut som kommunfullmäktige fattade i oktober 2015 avsåg inte den aktuella visionen utan revideringen av Vision 2030 som remitterades ett par år tidigare. Det är anmärkningsvärt att majoriteten hanterade ärendet så nonchalant då det både riskerar att devalvera statusen på visionen samtidigt som ärendet saknar en grundlig beredning enligt kommunallagens krav.

En enig opposition påpekade detta redan hösten 2015 bristerna i beredningen av ärendet men detta ignorerades av den styrande majoriteten. Konsekvenserna av detta ser vi nu när Förvaltningsrätten i Stockholm beslutat att upphäva Vision 2040 med hänvisning till brister i ärendets beredning.

Förutom att ärendet inte beretts på ett, enligt kommunallagen, korrekt sätt så är det även uppseendeväckande att majoriteten väljer att hantera ett så viktigt ärende på detta sett, inte minst mot bakgrund av de rödgröna partiernas höga tonläge med krav på bred demokratisk förankring. Det blir än en gång tydligt att den rödgrönrosa majoritetens retorik inte går i takt med den politiska praktiken. Lika tydligt är det att den rödgrönrosa majoriteten inte vinnlägger sig om långsiktighet i detta dokument. Genom att så tydligt politisera visionen och knyta den till målen i innevarande års budget väljer majoriteten fullt medvetet att ta risken att visionen upphävs vid ett kommande majoritetsskifte. Det är knappast ett långsiktigt ledarskap för Stockholms utveckling.

Vad avser visionens konkreta innehåll anser vi att det brister på flera punkter. På ett övergripande plan anser vi att hela perspektivet är felvänt. Det aktuella förslaget är ett dokument som endast fokuserar på staden som aktör. Utblickar mot fristående

samarbetspartner som kan bidra till att nå målen – ideella organisationer, näringsliv, civilsamhälle, övriga myndigheter och regionala aktörer – är få. Intrycket blir oundvikligen att den rödgrönrosa majoriteten ser stadens egen organisation som tillräcklig för att nå visionens mål. Det tror vi är ett allvarligt felslut som riskerar att leda till att visionen inte kommer att kunna nås.

Så som den rödgrönrosa majoriteten har valt att formulera Vision 2040 för Stockholms stad är det inte möjligt för Alliansen att ställa sig bakom denna. Istället anser vi att den inriktning som det reviderade förslaget till Vision 2030 tar bör vara vägledande för Stockholms långsiktiga utveckling.

Åldersstrukturen i staden kommer redan om något år att förändras, särskilt under den senare delen av planperioden. En beskrivning av hur staden ska bemöta detta saknas i Vision 2040. En äldreomsorg blir aldrig bättre än de personer som utför den och därför är en planering för hur tillgången på arbetskraft kommer att tillgodoses avgörande för en framtida kvalitativt bra äldreomsorg.”

## **11. Ny delegationsordning och delegationsförteckning för äldrenämnden**

Dnr 111-776/2016

### **Äldrenämndens beslut**

1. Äldrenämnden godkänner reviderad delegationsordning och delegationsförteckning.
2. Äldrenämnden delegerar förtecknade ärenden och ärendegrupper till angiven befattningshavare enligt bilaga 2.
3. Äldrenämnden överlåter åt förvaltningschefen rätt att vidaredelegera förtecknade ärenden och ärendegrupper som anges i bilaga 2 till annan anställd.
4. Äldrenämnden delegerar till nämndens ordförande rätten att fatta beslut i brådska ärenden som ska anmälas till nästkommande nämndsammanträde.
5. Anmälan av förvaltningschefens delegationsbeslut till äldrenämnden sker kvartalsvis om inte annat anges i delegationsförteckningen.
6. Delegationsordningen och delegationsförteckningen gäller från och med den 14 december 2016 och ersätter den tidigare delegationsordningen och delegationsförteckningen dnr 111-370/2014 och dnr 111-185/2015.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-22.

Efter den senaste revideringen från 2015 har lagförändringar gjorts och även äldrenämndens reglemente har ändrats (kfks 2016:9). Därutöver har ett nytt reglemente för kommunstyrelsen antagits i år (kfks 2015:19) och en ny instruktion för stadsledningskontoret antagits av kommunfullmäktige (kfks 2016:02).

Arbetsmiljöverket har i våras utfärdat nya föreskrifter för arbetsmiljöarbete. Det blev därför nödvändigt att revidera äldrenämndens delegationsordning och delegationsförteckning.

**Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare samt med stöd av ersättaryttranden från Erik Vallström (Fi) och Alfred Askeljung (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

**Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.



## **§ 12 Principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen**

Dnr 310-765/2016

### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande med förslag på förnyad uppföljningsmodell och överlämnar det till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-17.

På uppdrag av kommunfullmäktige, i budget för 2015 och 2016, har äldreförvaltningen i samverkan med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna utrett nuvarande system för uppföljning inom äldreomsorgen. Utredningen har tagit fasta på att ta fram en förnyad modell för uppföljning som rationaliserar, optimerar och enhetliggör den befintliga uppföljningen. Även behovet av att införa tillsynspersoner över social omsorg har utretts då detta var en del i uppdraget.

Den uppföljningsmodell som nu föreslås bygger på tre uppföljningsperspektiv som tillsammans ger ett helhetsresultat gällande parametrarna strukturkvalitet, processkvalitet och resultatqualitet.

Äldreförvaltningen föreslår i enlighet med utredningen att stadens uppföljningsmodell inriktas mot enhetligt genomförda individuppföljningar varje år samt att verksamhetsuppföljning inom samtliga verksamheter och regiformer genomförs vartannat år. Äldreförvaltningen föreslås också ansvara för att uppdatera mallar och rutiner för individuppföljning i syfte att skapa systematik i genomförandet och säkra enhetlighet och jämförbarhet.

Uppföljning genom screening utgår och ersätts med kvalitetsobservationer. Inrättande av TÖS/SAS- funktioner behöver utredas vidare.

### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare samt med stöd av

ersättaryttrande från Erik Vallström (Fi) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), tjänstgörande ersättare Britt Westerlind (KD) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) med stöd av ersättaryttrande Alfred Askeljung (C) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

### ***Särskilt uttalande från (M), (KD) och (L) med stöd av ersättaryttrande från (C):***

”I ärendet redovisar äldreförvaltningen för en förnyad uppföljningsmodell inom äldreomsorgen. Den nya modellen rationaliserar, optimerar och enhetliggör den befintliga uppföljningen, vilket vi ser positivt på. Modellen bygger på att verksamheter följs upp utifrån struktur-, process- och resultat kvalitet. Resultat kan på detta sätt fångas in utifrån alla kvalitetsparametrar för ett helhetsresultat för verksamheten.

Beträffande uppföljningar av entreprenadavtal vill vi ansluta oss till branschrådets vädjan att resultaten av dessa uppföljningar återkopplas inte enbart till stadsdelen och till verksamheten utan även till avtalsförvaltaren för respektive organisation.”

### **§ 13 Reviderade tillämpningsanvisningar för ersättnings- och tidregistreringssystem inom valfrihetssystem för hemtjänst**

Dnr 310-775/2016

#### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner äldreförvaltningens tjänsteutlåtande med revidering av tillämpningsanvisningar för ersättnings- och tidregistreringssystem inom valfrihetssystemet för hemtjänst.

#### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-15.

1 januari 2014 införde Stockholms stad ett nytt ersättnings- och tidsregistreringssystem inom hemtjänsten. Ersättningssystemet är timbaserat och gäller hemtjänst i ordinärt boende.

Hemtjänstutförare får ersättning för den tid det tar att utföra beställda insatser. Det timbaserade ersättningssystemet gäller för hemtjänst, avlösning (ej avlösarservice) och trygghetslarm i ordinärt boende. I samband med att ersättningssystemet infördes upprättades tillämpningsanvisningar för ersättnings- och tidsregistreringssystem inom valfrihetssystemet för hemtjänst. Tillämpningsanvisningarna är regelverket för ersättnings- och tidsregistreringssystemet. Syftet med tillämpningsanvisningarna är att de ska stödja användarna i arbetet med ersättnings- och tidsregistreringssystemet.

Mot bakgrund av beslut tagna i ärendet ”Utveckling av hemtjänst” (Dnr 350-187/2016) behöver tillämpningsanvisningarna för ersättnings- och tidsregistreringssystem inom valfrihetssystemet för hemtjänst revideras.

#### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare samt med stöd av ersättaryttranden från Erik Vallström (Fi) och Alfred Askeljung (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

#### **Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

## **§ 14 Redovisning av brukarundersökning inom äldreomsorgen 2016**

Dnr 410-766/2016

### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lägger redovisningen till handlingarna.

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-20.

På regeringens uppdrag har Socialstyrelsen för fjärde året i rad genomfört den nationella brukarundersökningen *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?* Syftet med undersökningen är att kartlägga de äldres uppfattning om sin vård och omsorg. Det övergripande målet är att stödja nationella aktörer, ansvariga huvudmän och utförare i arbetet med att främja en god vård och omsorg för den enskilde.

Årets resultat för Stockholms stad visar att de flesta är fortsatt nöjda med stödet från äldreomsorgen och det är få som svarat att de är missnöjda. Högst betyg får de frågor som är kopplade till personalen samt trygghet med äldreomsorgen. Majoriteten av de äldre uppger att de får ett gott bemötande och att de har förtroende för de flesta i personalen. Vid jämförelser av könsuppdelad statistik ses i år mindre skillnader i hur män och kvinnor svarat än vid föregående års mätning. Det man kan se vid närmare analys är att de äldres hälsotillstånd spelar in när det gäller hur nöjd man är.

### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

## **§ 15 Översyn av pågående innovation och utveckling inom äldreomsorgen**

Dnr 130-673/2016

### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande avseende översyn av pågående innovation och utveckling inom äldreomsorgen.

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-17.

Äldreförvaltningen har i budget 2016 fått i uppdrag att genomföra en översyn och utvärdera det pågående arbetet med innovation och utveckling inom äldreomsorgen.

Innovationsarbete handlar inte enbart om att ta fram nya tekniska lösningar utan kanske i ännu större grad om helt nya arbetssätt som möjliggörs av bland annat den nya digitala tekniken. Den förändrade befolkningsstrukturen leder också till att behovet av stöd från äldreomsorgen förändras de kommande åren. För att kunna möta framtidens behov av äldreomsorg och säkra kompetensförsörjningen behöver verksamheten en väsentligt ny och värdeskapande förändring. Det pågående arbetet med innovativa arbetssätt, arbete i olika former av projekt och i andra sammanhang som främjar nytänkande utgör en viktig del av förvaltningens arbete. Genom samarbete med stadsdelförvaltningarna och de privata utförarna integreras innovation i utveckling av kärnverksamheten. I arbetet med den kommande äldreplanen kommer området innovation och utveckling att ingå. Det är angeläget att det finns en långsiktig strategi med en tydlig målsättning och prioriteringar inom området innovation och utveckling.

I ärendet redovisas fjorton av förvaltningens pågående innovativa projekt och samarbetsforum. Många av dem har kopplingar till varandra och är också beroende av varandra för att nå förväntat resultat. I förvaltningens nya organisation kommer samtliga innovation- och utvecklingsprojekt att ingå i samma avdelning. Målsättningen är att detta ska underlätta styrning och samverkan mellan de olika projekten.

**Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

**Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

## **§ 16 Vikarieersättning till anställda inom äldreomsorgen för deltagande i utbildningsinsatser i DigIT**

Dnr 420-749/2016

### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande med förslag till fördelning av vikarieersättning motsvarande 2,9 mnkr inom kompetensutvecklingsinsatser i Europeiska socialfondens projekt DigIT.

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-21.

Under 2016 har personal inom äldreomsorgen deltagit i kompetensutvecklingsinsatser i Europeiska socialfondens (ESF) projekt DigIT. Målet med projektet är att öka den digitala kompetensen hos personal inom äldreomsorgen och därigenom säkerställa personalens och verksamheternas fortsatta utveckling. Närmare 2 300 chefer och medarbetare inom äldreomsorgen har lagt ner ca 16 000 timmar på kompetensutvecklingsinsatser. Det motsvarar i snitt 7 timmar per anställd. I Stockholms stad har totalt 2 279 medarbetare från samtliga stadsdelsförvaltningar deltagit. Ersättning för vikarier under ordinarie personals utbildningstimmars ryms inte inom ramen för projektets budget. Äldreförvaltningen föreslår därför att 2,9 mnkr av medel för kompetensutvecklingsinsatser fördelas till stadsdelsförvaltningarna för att täcka kostnader för vikarieersättning.

### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

## **§ 17 Anmälan av ekonomisk månadsrapport för äldrenämnden för november 2016**

Dnr 122-420/2016

### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner anmälan av ekonomisk månadsrapport för äldrenämnden för november 2016 och lägger den till handlingarna.

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-12-12.

Enligt anvisningar från stadsledningskontoret ska varje nämnd ta fram en månatlig ekonomirapport med årsprognos för att kunna följa ekonomins och verksamhetens utveckling.

Nämndens budget för år 2016 uppgår till 376,1 mnkr i kostnader och 206,8 mnkr i intäkter. Detta motsvarar en nettobudget om 169,3 mnkr.

Äldreförvaltningen prognostiserar ett överskott om 1,2 mnkr för 2016.

### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.



**§ 18 Anmälan av delegationsbeslut för kvartal 3 år 2016 inom ärendegrupp 2.10 och 3.16 enligt delegationsförteckningen**

Föreligger anmälan om delegationsbeslut från 2016-11-30 (dnr 111-459/2016).

**Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner anmälan och lägger den till handlingarna.

**§ 19 Anmälan av stadsrevisionens granskning av delårsrapport 2016-08-31 (dnr 3.1.2-202/2016)**

Föreligger stadsrevisionens granskning av delårsrapport daterad den 15 november 2016 för kännedom.  
(Dnr 140-779/2016)

**Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden lägger rapporten till handlingarna.

**§ 20 Anmälan av minnesanteckningar från branschrådet den 25 november 2016**

Föreligger branschrådets minnesanteckningar mötet 2016-11-25

**Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

**§ 21 Anmälan av minnesanteckningar från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) möte med kommunstyrelsen den 24 augusti 2016**

Föreligger minnesanteckningar från kommunstyrelsens pensionärsråds möte med kommunstyrelsen 2016-08-24..

**Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

**§ 22 Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) sammanträden den 18 november 2016 och den 6 december 2016**

Föreligger två protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråds sammanträden den 18 november och den 6 december 2016.

**Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

**§ 23 Anmälan av protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från den 17 november 2016 och den 8 december 2016**

Föreligger två protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från sammanträden den 17 november och den 8 december 2016.

**Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

**§ 24 Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens  
råd för funktionshinderfrågor från sammanträde  
den 24 oktober 2016**

Föreligger protokoll från kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor från sammanträde den 24 oktober 2016.

**Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

**§ 25 Anmälan av postlista för tiden mellan den 1-31  
november 2016**

Föreligger äldreförvaltningens postlista för november 2016.

**Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

**§ 26 Övriga frågor**

Inga frågor anmäls.

Ordföranden Torun Boucher (V) tackar alla i nämnden och tjänstemän på äldreförvaltning för det goda samarbetet under året 2016 och tillönskar alla God Jul och Gott Nytt År. Dessa återgäldas av förvaltningschefen Ann-Christin Hansson.

Samtliga borgarrådssekreterare samt avdelningscheferna utom Raili Karlsson och upphandlingsstrategen Barbro Karlsson lämnar sammanträdesrummet efter ärendet § 26 och äldrenämnden fortsätter sitt sammanträde med behandling av sekretesskyddade ärendet § 27 enligt nedan.

## **§ 27 Förfrågningsunderlag för central upphandling enligt LOU**

Dnr 512-770/2016

OBS!

Sekretess gäller enligt kap. 19 § 3 Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)

Strategen Barbro Karlsson presenterar ärendet om förfrågningsunderlag för central entreprenadupphandling enligt LOU och förklarar vilka krav som ställs i denna upphandling. Barbro Karlsson besvarar nämndens frågor och tillägger äldrenämnden bör besluta om tilldelningsbeslut på sitt sammanträde den 23 maj 2017, under våren 2017 fortsätter arbetet med nästkommande centrala entreprenadupphandlingar vars avtal löper ut under hösten 2018.

### **Äldrenämndens beslut**

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande med förfrågningsunderlag för central entreprenadupphandling enligt LOU.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad

### **Ärendet**

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-11-29.

Ansvar för genomförande av centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden har efter beslut i kommunfullmäktige från den 17 oktober 2016 flyttas över till äldrenämnden. Kommunfullmäktige har även beslutat om en ny central entreprenadupphandling. Äldreförvaltningen har utarbetat ett förslag till förfrågningsunderlag för verksamhetsdrift vid de beslutade vård- och omsorgsboendena. Äldreförvaltningen föreslår att förfrågningsunderlaget godkänns.

### **Yrkanden**

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

**Beslutsgång**

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

-----

Ordföranden Torun Boucher (V) avslutar sammanträdet samt påminner om att nästa nämndsammanträde äger rum tisdagen den 31 januari 2016 i Farsta Gård.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark, nämndsekreterare